

**Міністерство освіти і науки України
Вижницький коледж прикладного мистецтва
ім. В.Ю. Шкрібляка**

**КУРСОВЕ ПРОЕКТУВАННЯ
(методичні рекомендації)**

**Вижниця
2019**

Методичні рекомендації розроблені завідувачем відділення і містять конкретні практичні рекомендації здобувачам вищої освіти з методики написання і оформлення курсового проектування. Детально описано вимоги до кожного розділу пояснювальної записки.

Пропоновані методичні рекомендації є практичним посібником для викладачів і студентів з виконання курсових робіт.

ЗМІСТ

Передмова.....	4
1. Загальні положення.....	5
2. Оформлення курсового проекту.....	6
3. Вимоги до написання пояснювальної записки.....	6
4. Методика роботи над курсовим проектом.....	8
5. Організація і порядок курсового проектування.....	11
6. Зберігання курсових проектів.....	11
7. Підготовка та захист курсових проектів.....	11
8. Опрацювання наукових джерел та вимоги до їх бібліографічного опису.....	15
Література.....	17

Рекомендації до курсового проектування

Передмова

Система закладів вищої освіти передбачає виконання здобувачами вищої освіти ряду навчально-наукових, практичних та кваліфікаційних робіт (реферат, курсова робота).

Важливою умовою ефективної організації виконання цих робіт є дотримання ряду дидактичних принципів: послідовності, систематичності, єдності вимог тощо.

Позитивний педагогічний досвід провідних закладів вищої освіти свідчить, що необхідних умінь здобувачі вищої освіти набувають саме в процесі виконання певної послідовності практичних і письмово-дослідницьких робіт з першого до останнього року навчання. Домінантним тут є діяльність здобувача вищої освіти, яка поступово ускладнюється (від невеликого за обсягом рефератного огляду наукової проблеми і виконання практичної роботи за програмним матеріалом на початкових курсах й подальшого поглиблення аналізу і якості виконання її у межах виконання курсової роботи), завершується проведенням самостійних наукових досліджень, виконанням самостійних творчих завдань, захистом кваліфікаційних робіт.

Запропоновані методичні рекомендації по курсовому проектуванні спрямовані на висвітлення проблем вибору теми курсової роботи, на організацію її поетапного виконання відповідно до сучасних вимог у теоретичній і практичній частинах із дотриманням стандартів технічного і орфографічного оформлення пояснювальних записок курсового проектування, на своєчасну підготовку до захисту курсових проектів.

Розділ I. Загальні положення

1.1 Курсові проекти (роботи) плануються після закінчення вивчення дисципліни, а в окремих випадках – відповідного розділу. Кількість курсових проектів повинна бути не більше одного. За час навчання у вищому навчальному закладі кожний здобувач вищої освіти виконує 1 курсовий проект (роботу). Курсові проекти виконуються здобувачами вищої освіти, із спеціальних навчальних дисциплін у ВНЗ. Курсові роботи, як правило, мають дослідний і творчий характер і виконуються із предмету «Композиція».

Курсове проектування має мету закріпити і систематизувати знання студентів із спеціальних дисциплін, розвивати в студентів навички самостійної роботи і навчити їх практично застосовувати одержані ними теоретичні та практичні знання при вирішенні питань виробничого характеру.

Тематика курсових проектів (робіт) розробляється викладачем-керівником на основі типового положення, погоджується із завідувачем відділення та затверджується на засіданні циклової комісії. Кількість годин, яку студент використовує на виконання курсового проекту (роботи), входить до годин самостійної роботи студента.

Захист курсових проектів (робіт) проводиться на відкритому засіданні комісії, яка призначається наказом директора навчального закладу. Комісія створюється щорічно (як правило на початку навчального року) і діє протягом календарного року. До складу комісії можуть входити: директор вищого навчального закладу, заступник директора з навчальної роботи, завідувач відділення, голови предметних (циклових) комісій, викладачі-керівники.

Для захисту курсового проекту (роботи) студент готує доповідь довільної форми, яка за часом не повинна перевищувати 10-15 хв. Після доповіді студенту задають питання члени комісії і присутні на захисті. Результати захисту визначаються і оголошуються в той же день після закінчення роботи комісії.

Курсові проекти (роботи) зберігаються в циклової комісії протягом одного року. Після закінчення зазначеного терміну курсові проекти (роботи) знищуються, про що складається відповідний документ (акт).

1.2 Курсовий проект, студентами Вишницького коледжу прикладного мистецтва, виконується обов'язково в повному обсязі. В об'єм курсового проектування входять:

- Пояснювальна записка (теоретична частина курсової роботи, яка містить анотацію роботи, опис творчого пошуку вирішення теми, питання технології, проблем охорони праці та техніки безпеки в процесі її виконання, вивчення інформаційних джерел з проблеми дослідження, аналіз передового досвіду);
- Курсовий проект (графічна частина роботи, яка в свою чергу містить: ескізи – науково-творча робота вирішення даної теми; проект з кольоровим зображенням виробу і технічне креслення);

Розділ II. Оформлення курсового проекту

2.1 Курсовий проект складається з пояснювальної записки, графічної частини (кольоровий проект, ескізи, технічне креслення (за необхідності, в залежності від спеціалізації)).

2.2 Пояснювальна записка повинна містити наступні розділи:

- Вступ ;
- Розділ I. Творчий пошук та вирішення теми;
- Розділ II. Технологія виконання;
- Розділ III. Техніка безпеки та охорона праці;
- Висновки;
- Резюме (на двох мовах)
- Список використаних джерел.

Пояснювальна записка виконується на аркуші паперу формату А4.

Об'єм пояснювальної записки – 30-40 сторінок комп'ютерного набору. Робота подається у переплетеному вигляді.

2.3 Графічна частина курсового проекту складається з трьох основних частин:

- Ескізи;
- Кольоровий проект;
- Технічне креслення (за необхідності, в залежності від спеціалізації).

Ескізи виконуються на папері формату А4 або А3 і оформлюються на цупкому папері або картоні.

Кольоровий проект виконується на планшеті формату А1-А4. Кількість планшетів визначається відповідною випускаючою цикловою комісією в залежності від спеціалізації випускника і завдання, яке він вирішує.

Технічні креслення виконуються в прямій відповідності до кольорового проекту та за вимогами ДСТУ до конкретної спеціалізації.

Розділ III. Вимоги до написання пояснювальної записки

3.1 **Обсяг пояснювальної записки:**

- Загальний обсяг – 30-40 сторінок;
- Вступ – 3 сторінки;
- Творчий пошук та вирішення теми – до 14 сторінок;
- Технологія виконання – до 10 сторінок;
- Техніка безпеки та охорона праці – до 4 сторінок;
- Висновки – до 2-х сторінок;
- Резюме – на 2 сторінках (для кожної мови окремо);
- Список використаних джерел – 1-2 сторінки.

3.2 **Структура пояснювальної записки:**

1. **Титульна сторінка** (згідно стандартів);
2. **Вступ**

У вступній частині пояснювальної записки потрібно дати коротку історичну довідку, обґрунтувати актуальність вибору теми, визначити мету і основні

завдання та методи, охарактеризувати джерелознавчу літературу з досліджуваної проблеми.

3. Творчий пошук та вирішення теми

В цьому розділі здобувачами вищої освіти повинен: обґрунтувати вибір теми, її актуальність, дати характеристику історичним аналогам, вказати наукові передумови рішення теми, описати процес створення виробу від отримання завдання, графічного вирішення на проекті до відтворення в матеріалі; висвітлити методику розробки проекту за етапами; обґрунтувати композиційне вирішення виробу, організацію простору (масштабність, пропорційність, зручність у використанні і т.д.); використання художньо-декоративних засобів, стильової спрямованості, світла та кольору у предметному середовищі; дати висновок про результат виконаної роботи; вказати в чому полягає його новизна.

4. Технологія виконання

В цьому розділі випускник повинен: послідовно описати процес виконання свого виробу; дати розрахунок затрат матеріалів; описати можливі технологічні прийоми; вказати, якщо є, на раціоналізаторську та винахідницьку роботу.

Розділ поповнюється схематичними малюнками, схемами, таблицями, ескізами, тощо.

5. Техніка безпеки та охорони праці

В цьому розділі потрібно описати умови виконання виробу з дотриманням техніки безпеки та охорони праці.

6. Висновки

Студент дає висновок про результат виконаної роботи, вказує на її актуальність та необхідність на сучасному етапі розвитку суспільства, вказує в чому полягає новизна курсової роботи, можливості її впровадження у виробництво.

7. Резюме

Студент дає коротку характеристику курсовій роботі, її змісту та характерним композиційним і технологічним особливостям. Резюме пишеться на двох мовах : українській та іноземній мові, яка вивчається.

8. Список використаних джерел

На закінчення дається список літератури, яка використовувалася при написанні пояснювальної записки. Список літератури потрібно подавати в алфавітному порядку за прізвищем автора. (Приклад подачі літературних джерел додається).

Автор курсової роботи відповідає за правильне оформлення бібліографічних посилань і цитат.

3.3 Вимоги до друку та подачі пояснювальної записки згідно вимог до написання наукових праць на основі державних стандартів яких повинен дотримуватися студент:

- Пояснювальна записка друкується українською мовою в комп'ютерному наборі обсягом 30-40 сторінок.
- Пояснювальна записка друкується на сторінках формату А4 (210x227 мм.), папір білий.

- Назва шрифту - **Times New Roman**
- Розмір шрифту - **14**
- Міжрядковий інтервал – **1,5 (полуторний)**
- На одній сторінці повинно бути не більше 30 рядків через два інтервали між словами та розділовими знаками.
- Поля на сторінці повинні містити наступні розміри:
 - ліве- 30 мм. (3 см.)
 - нижнє і верхнє – 20 мм. (2 см)
 - праве – 10 мм. (1 см)

Абзац з 5-го знаку.

- Бібліографія складається з дотриманням стандартів в алфавітному порядку в кінці наукової роботи.

Посилання в тексті робиться на порядковий номер джерела та вказується сторінка.

Наприклад: [7, 11] . 7 – це порядковий номер джерела, 11 – сторінка, на яку посилається дипломник.

- Ілюстративний матеріал повинен бути високої якості, зображення на фотографіях – чіткими.
- Малюнки подаються на окремих аркушах цупкого паперу з дотриманням вимог до полів на сторінці. Малюнки та ілюстрації мають бути тісно пов'язані з текстом. Внизу вказується номер ілюстрації (таблиці, схеми тощо) та підтекстовка до неї.

Креслення виконується на ватмані простим олівцем з використанням креслярського приладдя. Ілюстрації запозичені з інших видань подаються у високоякісній копії (контрастні, з чіткими лініями без розривів, відсутності сторонніх фонів).

Використання малюнків виконаних від руки у курсовій пояснювальній записці не дозволяється.

Розділ IV. Методика роботи над курсовим проектом

4.1 Загальні відомості

Поетапне виконання курсового проекту:

- Вибір теми;
- Збір інформації та її аналіз;
- Робота з аналогами;
- Ескізування і розробка виробу;
- Виконання проекту на планшетах.

Процес проектування сучасних виробів являє собою складний комплекс завдань: органічна єдність, доцільності й гармонії, прекрасного та утилітарного; цілісне й закономірне поєднання між собою всіх елементів, які відбивають його матеріально-технологічні, функціональні та художні засади.

Композиція декоративно-прикладного мистецтва покликана створювати в творах органічну єдність декоративного та ужиткового. Водночас вона сприяє логічно вмотивованому використанню відповідних законів об'ємного і

площинного формотворення, допомагає авторам досягти в творах художньої довершеності.

4.2 Вибір теми

Теми курсових робіт, як вже зазначалось вище, повинні бути чітко і коротко сформульовані, нести проблемний характер і відповідати рівню кваліфікації бакалавра.

Завдання для курсового проектування повинні бути індивідуальними і різноманітними за змістом, але приблизно однакові за складністю задачі, яка ставиться перед здобувачем вищої освіти.

Керівник курсового проектування проводить вступну бесіду, консультування здобувачів вищої освіти з усіх питань тематики проектування, роз'яснює його задачі і значення в підготовці фахівця даної спеціальності. В результаті такої бесіди тематика курсової роботи може бути уточнена.

4.3 Збір інформації та її аналіз

Роботу над проектом потрібно починати з ознайомлення з аналогами, зі збору інформації по виробу, який доведеться розробляти. На цьому етапі передбачається зібрати і проаналізувати всю інформацію, яка відноситься до проєктованого типу виробів. Робота починається з виявлення теми та художньо-технологічної задачі. Джерелом інформації можуть бути всі відомі видання про декоративно-прикладне мистецтво, публікації у вітчизняній та зарубіжній пресі, інтернет-видання, каталоги виставок і т.д. Вся зібрана інформація систематизується.

4.4 Робота з аналогами

Аналоги або прототипи виробу ретельно і критично оцінюються з точки зору сучасних вимог та всіх їх особливостей художнього і конструкторсько-технологічного рішення. Слід уважно ознайомитися з вітчизняними та зарубіжними зразками декоративно-прикладного мистецтва, зробити детальний аналіз позитивних і негативних сторін цих виробів. В процесі роботи з аналогами здійснюється переосмислення зібраного матеріалу, визначаються попередні художньо-композиційні рішення. Важливо, щоб у процесі аналізу виробів-аналогів народжувалися власні творчі думки і рішення.

Аналізуемий матеріал графічно фіксується у вигляді замальовок в чорно-білому варіанті або з використанням кольору. Можна використовувати фотографії.

На цьому етапі проводиться аналіз художньо-декоративних та функціональних вимог до виробу, вивчаються можливі технології виконання.

Вивчаючи прототипи або аналоги потрібно вести конспект, в якому записуються всі дані про виріб. Чим більше зібрано інформації, виконано замальовок, схем, чим краще обмірковані технологічні можливості виконання виробу, тим легше потім працювати над пошуком власного варіанта, тим оригінальніше буде рішення і більш повна відповідь на поставлену задачу курсового проектування.

4.5 Ескізування

Ескіз – це попередній пошук, начерк задуманого виробу. Після ознайомлення з аналогами, вияснивши для себе свій варіант виробу, можна виконувати перші приблизні ескізи.

Робота над ескізами – це творчий процес.

Спочатку ескізи можна виконувати, враховуючи загальний характер виробу, силует, загальні габарити, образ, не вдаючись до подробиць. Коли ж форма, схема, більш-менш прояснилася, ескізи слід проробляти більш детально і в масштабі.

Систематичне і послідовне виконання ескізів, начерків роботи, консультування із керівником, дозволить запобігти ряду переробок, помилок.

Ескізи слід зберігати до завершення виконання курсового проектування. Співставлення всіх ескізів не тільки допоможе розібратися в їх якості, але і полегшить керівнику і здобувачу вищої освіти вибір кінцевого варіанту.

Ескіз може бути лінійним, світлотіньовим, кольоровим. Різноманітність виробів підказує різні художні прийоми ескізування. Ескізи за своїм характером пов'язані з особливостями теми курсового проектування. Допускається одночасне ведення пошуку рішення проекту виробу і в об'ємі (пластилін, глина, гіпс, пінопласт тощо), і в олівці, і в кольорі (акварель, гуаш, темпера тощо). Шлях до вирішення теми у кожного може бути свій.

На етапі ескізування вирішуються всі основні питання: форма, колір, масштабність, пропорції, декоративність, функціональність і т.д.

Не можна допустити, щоб робота над ескізами була зведена до механічних вправ, повторювань.

4.6 Розробка виробу

Після ескізування починається розробка виробу, враховуючи художньо-конструкторські та технологічні пропорції.

На цьому етапі необхідно добре закомпонувати виріб на планшеті, тобто розташувати на площині, відчути масштабність, співрозмірність виробу з планшетом. Занадто велике зображення буде створювати враження випадання з планшета, а маленьке – губитися.

Компоновка листа потребує великої пошукової роботи. Для цього й виконується чорновий ескіз-розробка.

4.7 Виконання проекту на планшетах

Виконавська сторона проекту займає менше часу і потребує меншого розумового навантаження.

Пристаюючи до виконання проекту на планшетах, необхідно ретельно вимити руки, щоб жирні плями від пальців не псували папір. Робоче поле проекту повинно бути відкрите тільки в тій частині, в якій виконується побудова виробу або зображення його в кольорі в той момент. Решту накривають чистим папером. Під час перерви потрібно накривати весь лист.

При компоновці виробу на планшеті потрібно слідкувати за тим, щоби зображення не було розташовано занадто високо або занадто низько, зсунуто без композиційної необхідності вліво або вправо на планшеті.

До графічної частини курсового проектування входять: головний планшет, на якому зображується сам виріб в кольоровому рішенні і планшет з технічним малюнком або кресленням, схеми тощо.

V. Організація і порядок курсового проектування.

5.1 Загальне керівництво курсовим проектуванням здійснює заступник директора учбового закладу.

5.2 Безпосередньо керівництво курсовим проектом здійснюється керівником, як правило, викладачем відповідного предмету випускаючої циклової комісії, який має високу професійну кваліфікацію, педагогічний і виробничий досвід роботи.

Керівник проводить вступне заняття, консультування студентів з всіх питань завдання на курсовий проект і забезпечує здобувачів вищої освіти необхідними методичними розробками, здійснює контроль на усіх етапах виконання курсового проекту, надає допомогу у вирішенні складних питань за рахунок годин, які відведені навчальним планом на курсове проектування з даної спеціалізації.

5.3 Перед початком курсового проектування на вступній бесіді здобувачу вищої освіти роз'яснюється його задачі і значення в підготовці фахівця даної спеціальності, повідомляється приблизний план пояснювальної записки, вимоги, які ставлять до графічної частини проекту, приблизний розподіл часу на виконання окремих частин завдання, список рекомендованої літератури і т.д.

5.4 Проведення консультацій індивідуально здійснюється за розкладом, складеним керівником. За рішенням адмінради або художньої ради коледжу проводяться колегіальні консультації дипломного проектування за затвердженим директором коледжу графіком.

5.5 Робота студентів над виконанням курсових проектів регламентується графіком, який складає сам здобувач вищої освіти з участю керівника курсового проектування. В графіку вказується термін виконання основних етапів проекту. Виконання графіку всіма студентами систематично перевіряється керівником проектування, про що робляться відповідні відмітки в журналі учбових занять, контролюється навчальною частиною.

5.6 Завершені і підписані курсові проекти у встановлений термін здаються керівнику, який перевіряє якість роботи випускників і її відповідність об'єму, вказаному в завданні. Після перевірки, не пізніше, чим за тиждень до прийому проектів, проекти, креслення і пояснювальна записка підписується керівником і повертається для ознайомлення з виправленнями і вказівками.

VI. Зберігання курсових проектів.

Завершені і прийняті курсові проекти від студентів здаються на циклові комісії (кафедру) учбового закладу, де зберігаються протягом одного року. Після

закінчення терміну зберігання курсові проекти списуються і підлягають знищенню, або залишаються як методичний матеріал .

VII. Підготовка та захист курсових проектів.

На захист курсового проекту здобувач вищої освіти готує доповідь (до 15 хв.). Тут мають бути висвітлені такі питання, як:

- Актуальність теми;
- Дослідження обраної теми, робота з аналогами та прототипами;
- Творчий процес створення виробу;
- Новизна та характерні особливості виконаної роботи;
- Узагальнюючі результати.

Загальні висновки та практичні рекомендації курсового проекту повинні бути аргументовано обґрунтовані.

Захист курсового проекту проводиться на засіданні спеціальної комісії створеної за наказом директора. На захисті курсової роботи здобувач вищої освіти у стислій формі повинен викласти обґрунтування вибору теми, її актуальність та отримані результати. Під час захисту студент зобов'язаний відповісти на питання голови та членів на критичні зауваження.

Після відповіді здобувача вищої освіти на всі запитання заслуховується відгук керівника курсового проектування

VIII. Опрацювання наукових джерел та вимоги до їх бібліографічного опису.

8.1 Загальні рекомендації щодо опрацювання наукових джерел

Під час роботи з літературою здобувач вищої освіти повинен користуватися різними видами каталогів: систематичним (назви джерел розташовані за галузями знань), алфавітним (назви творів розташовані за абеткою) і предметним каталогом (назви праць з конкретних проблем чи галузей мистецтва і науки). Крім того необхідно звертатися до періодичних видань.

При опрацюванні наукових джерел бажано робити записи, які можуть бути повними і точними (дослівними) або скороченими (коротким викладом матеріалів, своїми словами).

В кінці пояснювальної записки подається список використаної літератури, в якому вказуються всі опрацьовані літературні джерела і обов'язково ті, на які є посилання в тексті.

8.2 Вимоги до бібліографічного опису літературних джерел

Зразки бібліографічного опису різних видів бібліографічних джерел:

Монографії:

Савченко О.Я. Сучасний урок у початкових класах. – К., Освіта, 1993. – 256с.
Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія : Навч. посібник. – К., Вища школа, 1995. – 237с.

Роботи, які мають більше трьох авторів подають за назвою; у вихідних даних книги наводять прізвища чотирьох авторів (якщо їх чотири) або трьох або трьох з припискою „та ін.” (якщо їх п’ять і більше), наприклад:

Декоративно-прикладне мистецтво // Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. – Львів., Світ, 1992. – 271с.

Якщо у праці вказано „Під ред.”, то необхідно вказати прізвище редактора та його ініціали, наприклад:

Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва // Під ред. Я.П. Запаско. – Львів., Львівський університет, 1969. – 190с.

Роботи, які опубліковані в багатотомних виданнях, оформляються таким чином:

Выготский Л.С. Детская психология Под ред. Д.Б. Зельконины: Собрание сочинений ;в 6-ти т. – М., Педагогика, 1984. – Т. 4. – 432с.

Статті журналів, наукових збірників або розділів із книги:

Соломченко О. Писанкарство Карпатського краю // Народне мистецтво. – 2000. - № 3. –20-22, С.

Література

1. Антонович Є.А. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів, 1992р.
2. Волкотруб И.Т. Основы художественного конструирования. К., 1982.
3. Инструкция по организации курсового проектирования в средних специальных учебных заведениях (Проект).
4. Козлов В.Н. Основы художественного оформления текстильных изделий. М., 1981.
5. Положення про навчально-наукові та кваліфікаційні роботи студентів Київського державного лінгвістичного університету // Укл.: Болдирев Р.В., Соловей М.І., Сажко Л.А., Спіцин Є.С. – К.: Вид. центру КДЛУ. 1999. – 46с.

Міністерство освіти і науки України
Вижницький фаховий коледж мистецтв та дизайну імені Василя Шкрібляка

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Спеціальність: _____

Спеціалізація: _____

Курсовий проект

з _____
(назва дисципліни)

на тему _____

Студента(ки) _____ курсу

_____ (прізвище, ініціали)

Керівник _____

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (категорія, педагогічне звання)

Міністерство освіти і науки України
Вижницький фаховий коледж мистецтв та дизайну імені Василя Шкрібляка

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво
Спеціальність: _____

Спеціалізація: _____

Ескізи до курсового проекту

з _____
(назва дисципліни)

на тему _____

Студента(ки) _____ курсу

(прізвище, ініціали)

Керівник _____

(прізвище та ініціали)

Вижниця, 202_